

Motion till riksdagen 2021/22:977

av **Paula Holmqvist och Jörgen Hellman (båda S)**

Gör personlig assistans inom LSS mer jämlik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en modell som gör rätten till personlig assistans inom LSS mer jämlik över hela landet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, infördes 1994, och är en rättighetslag. Det innebär att personer som bedöms tillhöra personkretsen och som också bedöms ha ett behov av insatser kan kräva dessa insatser av samhället. Anledningen till att LSS utformades som en rättighetslag var för att personer med omfattande funktionsnedsättningar skulle garanteras stöd.

När lagen skrevs trycktes på rätten till ett gott och självständigt liv för människor med olika varianter av funktionshinder. Lagens mening om ”gott och självständigt liv” innefattar till exempel att ge möjlighet att arbeta, studera eller ha någon annan meningsfull sysselsättning. Den funktionshindrade ska också kunna vara med i samhällslivet och till exempel kunna ta del av kultur- och fritidsutbud på samma villkor som alla andra. En viktig del av detta är den personliga assistansen.

När LSS infördes antogs att 7 000 funktionshindrade skulle beviljas i genomsnitt 40 assistanstimmar i veckan. Den årliga kostnaden antogs bli drygt 3 miljarder kronor, i dagens penningvärde. Facit är att i dagsläget får cirka 15 000 personer assistansersättning. Antalet beviljade timmar är nu uppe i ett rikssnitt på 129 timmar per vecka och kostnaderna har skenat och är mer än 28 miljarder kronor per år – nästan 2 miljoner kronor per person.

Hela finansieringsprincipen är försatt ur spel när det gäller personlig assistans, beroende på en handfull domar tillsammans med förändringar i Försäkringskassans

regleringsbrev. Kommunerna, med sistahandsansvaret för sina invånare, har tvingats ta en allt större del, utan att få ekonomisk ersättning.

Den nästan 300-procentiga ökning som skett av antalet timmar har helt hamnat på kommunernas konto. Det syns heller ingen tendensminskning av antalet beviljade timmar, utan det motsatta. En växande skara funktionshindrade, samhällets ökade krav på sina invånare, en ökad medvetenhet om vikten av att tillvarata funktionshindrades möjligheter och de funktionshindrades fullt rättmätiga krav på och önskan och insikt om värdet av och att vara en aktiv del av samhället, har lett till orimliga kostnader för kommunerna.

Men också till ojämlikhet för de funktionshindrade; i rika kommuner och i kommuner som har en tydlig vilja till att förbättra funktionshindrades situation och därför tolkar lagen till de funktionshindrades fördel, ges ett större stöd än i kommuner med ansträngd ekonomi och en betydligt snävare tolkning.

LSS är, som påtalats, en rättighetslag. Men med dagens system får allt fler kommuner stora problem med att uppfylla lagens intention, vilket drabbar såväl de funktionshindrade som deras anhöriga. För att verkligen skapa jämlika villkor, en likvärdig bedömning och lika goda möjligheter för alla, krävs ett större nationellt helhetsansvar för den personliga assistansen.

Paula Holmqvist (S)

Jörgen Hellman (S)